

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: 0700 18 700 Факс: (02) 9859 3099

**Данъчно облагане и задължителни осигурителни вноски на
земеделските стопани**

Как се облагат доходите на регистрираните земеделски стопани?

Най-общо доходите на регистрираните земеделски стопани се формират от извършваната от тях стопанска дейност и от държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейските фондове. Данъчното законодателство не ги разглежда като отделни видове доход, а облагането им на първо място зависи от статута на земеделския стопанин, като физическо или юридическо лице.

Как се облагат доходите на физическите лица, регистрирани като земеделски стопани?

Доходите на физическите лица земеделски стопани се облагат по реда на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ):

I. С данък върху общата годишна данъчна основа, ако не са търговци по смисъла на Търговския закон или не са избрали да се облагат по реда предвиден в ЗДДФЛ за едноличните търговци. В тези случаи, при определянето на облагаемия доход те имат право на:

o 60% нормативно-признати разходи за дейността за доходи, придобити от дейност по производство на непреработени продукти от селско стопанство, с изключение на доходите от производство на декоративна растителност;

o 40% нормативно-признати разходи за дейността за доходи, придобити от дейност по производство на преработени продукти от селско стопанство и от производство на декоративна растителност.

Забележки:

1. Нормативно-признатите разходи се приспадат от придобития през годината доход от стопанска дейност (в т. ч. и субсидиите), без да е необходимо лицата да доказват разходите си с първични или вторични счетоводни документи.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

---

2. Доходите, в т. ч. и субсидиите се смятат за придобити на датата на плащането - при плащане в брой; на датата на заверяване на сметката на получателя или датата на получаването на чека – при безналично плащане или на датата на получаването на престацията – при плащане в натура.

Данъчната ставка на данъка върху общата годишна данъчна основа е 10 на сто.

Физическите лица – земеделски стопани, които подлежат на облагане по този ред, дължат авансов данък по реда на чл. 43 от ЗДДФЛ. Когато платещът на доходите не е предприятие или самоосигуряващо се лице, както и когато лицето, придобиващо дохода, е самоосигуряващо се и е декларирало това обстоятелство пред платеща на дохода, размерът на авансовият данък се определя и данъкът се внася от лицето, придобило дохода. Срокът за внасянето на данъка е до края на месеца, следващ тримесечието на придобиването на дохода, като за доходи, придобити през четвъртото тримесечие на годината данък не се дължи.

II. С данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 от ЗДДФЛ, ако са еднолични търговци. С този данък се облагат и физически лица, които не са търговци по смисъла на Търговския закон, но са избрали да се облагат като еднолични търговци до 31 декември на предходната година. Доходите на тези лица се облагат с данък върху годишната данъчна основа по чл. 28 от ЗДДФЛ - като едноличните търговци, само ако лицата сами изберат този ред на облагане. В тези случаи земеделските стопани определят облагаемия доход от стопанската си дейност (в т.ч. и от субсидии и други подобни плащания) като прилагат правилата на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) за формиране на данъчната печалба. Данъчната ставка е 15 на сто.

В случай, че изберат облагането да е по реда, предвиден за едноличните търговци, лицата следва да прилагат този ред за срок не по-кратък от 5 последователни данъчни години, като имат възможност да отчитат реално извършените разходи за производството на преработени или непреработени продукти от селско стопанство, с изключение на разходите за производство на декоративна растителност. Правото на избор се упражнява с подаване на декларация по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ в срок до 31 декември на предходната

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

година. Изборът е валиден за 5-те последователни данъчни години и не е необходимо той да се потвърждава ежегодно с подаване на декларация по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ.

След изтичането на 5-те последователни данъчни години лицето може да:

1. продължи да се облага по избрания ред, като в този случай не е необходимо да подава нова декларация по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ;

2. избере да се облага по реда на чл. 29 от ЗДДФЛ, като упражни правото си на избор в декларацията по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ в срок до 31 декември на предходната година.

Новорегистрираните земеделски стопани декларират правото на избор да се облагат по реда на чл. 29а от ЗДДФЛ за годината на регистрацията им в годишната данъчна декларация по чл. 50 за същата година.

Следва да се има предвид, че при облагане по реда, предвиден за едноличните търговци, регистрираните като земеделски стопани физически лица не могат да ползват правото за преотстъпване на данъка върху годишната данъчна основа по реда на 48, ал. 6 от ЗДДФЛ.

Едноличните търговци, регистрирани като земеделски стопани, имат право да преотстъпват данъка върху годишната данъчна основа в размер до 60%, ако стопанската им дейност е за производство на непреработена растителна и животинска продукция, при условията на Закона за корпоративното подоходно облагане за преотстъпване на корпоративен данък, под формата на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за земеделски стопани (виж по-долу). Това данъчно облекчение, не се прилага по отношение на:

1. лице, което е предприятие в затруднено положение;
2. лице, което е голямо предприятие;
3. физическо лице, извършващо стопанска дейност по чл. 29а от ЗДДФЛ;
4. лице, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на получена неправомерна и несъвместима държавна помощ и не е възстановило изцяло помощта;

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

---

5. инвестиции в напояване.

Едноличните търговци – земеделски стопани, както и физическите лица по чл. 29а от ЗДДФЛ, които подлежат на облагане по този ред, правят авансови вноски при данъчна ставка 15 на сто при условията и по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Тези лица внасят дължимите месечни авансови вноски за месеците януари, февруари, март и април или дължимата тримесечна авансова вноска за първото тримесечие в срока по чл. 67, ал. 5 от ЗДДФЛ - до 30 април на годината, следваща годината на придобиване на дохода.

Как се облагат юридическите лица – земеделски стопани?

Тези лица подлежат на облагане с корпоративен данък по реда на ЗКПО. Данъчната основа за облагане с корпоративен данък се формира по общия ред на ЗКПО чрез преобразуване за данъчни цели на счетоводния финансов резултат. Данъчната ставка е в размер на 10 на сто. Тези лица правят авансови вноски за корпоративен данък по реда на ЗКПО, предвиден и за останалите данъчно задължени по този закон лица.

Относно данъчното третиране на счетоводните приходи от различни субсидии е необходимо да се има предвид, че те се включват при определяне на данъчната основа за облагане с корпоративен данък предвид обстоятелството, че ЗКПО не съдържа специални разпоредби за тяхното данъчно третиране, различно от счетоводното.

Предвидено е данъчно облекчение, което се изразява в преотстъпване на корпоративен данък в размер до 60 на сто на юридически лица, **регистрирани като земеделски стопани**, за данъчната им печалба от дейност по производство на непреработена растителна и животинска продукция (чл. 189б от ЗКПО).

Важно е да се отбележи, че това данъчно облекчение не се прилага по отношение на:

1. предприятия в затруднено положение – виж. § 1, т. 30 от ДР на ЗКПО;
2. данъчно задължени лица, представляващи големи предприятия – виж. § 1, т. 74 от ДР на ЗКПО;
3. инвестиции в напояване;

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

4. данъчно задължени лица, които не са изпълнили решение на Европейската комисия за възстановяване на получена неправомерна и несъвместима държавна помощ и не са възстановили изцяло помощта.

Законът поставя изисквания за инвестиране на преотстъпения данък, които са следните:

1. преотстъпеният данък трябва да се инвестира в нови сгради и нова земеделска техника, необходими за извършване на дейността по производство на непреработена растителна и животинска продукция и придобити в срок до края на годината, следваща годината, за която се ползва преотстъпването;

2. активите по т. 1 (нови сгради и нова земеделска техника) трябва да са придобити при пазарни условия, съответстващи на такива при несвързани лица;

3. дейността по производство на непреработена растителна и животинска продукция трябва да продължи да се осъществява за период от поне три години след годината на преотстъпване;

4. преотстъпеният данък не трябва да превишава 50 на сто от настоящата стойност на активите по т. 1, определена към датата на предоставяне на помощта (лихвеният процент за целите на определяне на настоящата стойност на активите по т. 1 е референтният лихвен процент, определен от Европейската комисия, към 31 декември на годината на преотстъпване);

5. настоящата стойност на всички активи по т. 1, определена към датата на предоставяне на помощта, не може да превишава праг от левовата равностойност на 500 000 евро; така определеният праг не може да се заобикаля чрез изкуствено разделяне на активите;

6. активите по т. 1 не заместват съществуващи активи;

6. за активите по т. 1 земеделският стопанин не е получател (бенефициент) по някоя от следните помощи:

а) помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

б) минимална помощ по смисъла на Регламент (ЕО) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор;

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

- в) финансова помощ по Програмата за развитие на селските райони;
- г) всяка друга публична финансова помощ от националния бюджет и/или от бюджета на Европейския съюз.

Общото законово изискване за преотстъпване на корпоративен данък е към 31 декември на съответната година данъчно задълженото лице да няма посочените в чл. 167, ал. 1 от ЗКПО задължения, а именно:

1. подлежащи на принудително изпълнение публични задължения, и
2. задължения за санкции по влезли в сила наказателни постановления, свързани с нарушаване на нормативните актове относно публичните задължения, и
3. лихви, свързани с невнасянето в срок на задълженията по т. 1 и 2.

Съгласно ал. 2 на чл. 167 от ЗКПО изпълнението на изискванията по ал. 1 се удостоверява от данъчно задълженото лице в годишната данъчна декларация.

Задължителни осигурителни вноски на регистрираните земеделски стопани

Регистрирани земеделски стопани по смисъла на Кодекса за социално осигуряване са физическите лица, които произвеждат растителна и/или животинска продукция, предназначена за продажба, и са регистрирани по установения ред. Същите придобиват качеството на „регистриран земеделски стопанин“ от датата на вписването му в регистъра по чл. 5 от Наредба № 3 от 29 януари 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани и притежава това качество до деня на отписването му, при условие, че ежегодно заверява регистрационната си карта в областна дирекция „Земеделие“. Ако лицето не завери регистрационната си карта до определения срок, губи качеството си на регистриран земеделски стопанин за следващата стопанска година.

Регистрираните земеделски стопани се осигуряват задължително за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт. По свой избор те могат да се осигуряват и за общо заболяване и майчинство.

Задължително се осигуряват за допълнителна пенсия в универсален пенсионен фонд лицата, родени след 31 декември 1959 г., ако са осигурени във

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване, с изключение на лицата, осигуряващи се по реда на чл. 4б във фонд "Пенсии".

Регистрираните земеделски стопани, осигурени в универсален пенсионен фонд (родените след 31.12.1959 г.), имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст (чл. 4б, ал. 1 от КСО). За целта същите подават заявление съгласно приложение № 3 към чл. 4, ал. 5 от Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" и за обмен на информация в компетентната териториална дирекция на НАП. Осигуряването на лицата възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора. **Осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд се внася по банковата сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване.**

Задължителните осигурителни вноски са за сметка на лицата и се дължат авансово през календарната година върху месечен осигурителен доход между минималния и максималния месечен размер на дохода, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Минималният месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски стопани за 2018 г. е 350 лв., а максималният – 2600 лв. Лицата, регистрирани като земеделски стопани, когато едновременно с тази дейност упражняват и друга дейност в качеството си на самоосигуряващи се лица, се осигуряват върху минималния месечен осигурителен доход, определен за самоосигуряващите се лица (510 лв.).

Регистрираните земеделски стопани, произвеждащи преработена растителна и/ или животинска продукция и придобили доходи за съответната година, определят окончателен размер на осигурителния си доход и дължимите осигурителни вноски в приложението към годишната си данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ – Справката за окончателния размер на осигурителния доход

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

(Таблица 1 и Таблица 2). Окончателният размер на месечния осигурителен доход се определя за периода, през който е упражнявана трудова дейност през предходната година въз основа на данните, декларирани в справка към годишната данъчна декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, и не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход и по-голям от максималния месечен осигурителен доход. Окончателните осигурителни вноски се дължат от осигурените лица върху годишния осигурителен доход в размерите за фонд "Пенсии" и за допълнително задължително пенсионно осигуряване и в размерите за фонд "Общо заболяване и майчинство" за самоосигуряващите се лица, които са избрали да се осигуряват в този фонд в срока за подаване на данъчната декларация. Годишният осигурителен доход се определя като разлика между декларирания или установения от органа по приходите при условията и по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс облагаем доход от упражняване на съответната трудова дейност и сбора от доходите, върху които са внасяни авансово осигурителни вноски. Когато с данъчната декларация за предходната година са декларирани доходи, получени за извършена дейност през минали години, или е определен с влязъл в сила ревизионен акт по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс по-висок или по-нисък облагаем доход, лицето подава и коригираща справка за осигурителния доход за съответната година.

При определяне на годишния осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани, произвеждащи преработена растителна и/или животинска продукция не се вземат предвид сумите, получени под формата на държавни помощи, субсидии и друго подпомагане от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и от държавния бюджет. Тези средства са подпомагане във връзка с изпълнение на определени национални мерки или реализиране на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз, а не възнаграждения за положен труд.

Регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция, не определят окончателен размер на осигурителния доход за тази дейност.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Непреработена растителна и животинска продукцията е всеки първичен продукт, получен от растенията и животните, който се използва в естествен вид, без да е подлаган на технологична обработка и преработка, в резултат на която да са настъпили физикохимични изменения в състава. Осигурителните вноски за тези лица могат да се изплащат от фондове за подпомагане на земеделските стопани по ред, определен от Министерският съвет.

Пример за определяне на авансови задължителни осигурителни вноски на регистриран земеделски стопанин, при минимален месечен осигурителен доход за 2018 г. – 350 лв.:

- За родените преди 1 януари 1960 г.:

1. За държавно обществено осигуряване:

За фонд „Пенсии“:

19.80% от 350 лв. = 69,30 лв.

За фонд „Пенсии” и фонд „Общо заболяване и майчинство”:

23.30% от 350 лв. = 81,55 лв.

2. За здравно осигуряване:

8% от 350 лв. = 28,00 лв.

- За родените след 31 декември 1959 г.:

1. За държавно обществено осигуряване:

За фонд „Пенсии”:

14,8% от 350 лв. = 51,80 лв.

За фонд „Пенсии” и фонд „Общо заболяване и майчинство”:

18.30% от 350 лв. = 64,05 лв.

2. За допълнително задължително пенсионно осигуряване :

5% от 350 лв. = 17,50 лв.

3. За здравно осигуряване:

8% от 350 лв. = 28,00 лв.

В какъв срок се внасят осигурителните вноски?

Осигурителните вноски се внасят до 25-то число на месеца, следващ месеца, за който се дължат. В същия срок се внасят вноските и когато регистрираният земеделски стопанин е член на осигурителна каса.

Какви декларации подават регистрираните земеделски стопани?

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

- Ако са физически лица:

о **Един път годишно: Годишна данъчна декларация** за облагане доходите на физическите лица (по чл. 50 от ЗДДФЛ). Тя се подава в срок до 30 април на годината, следваща годината на получаване на дохода. Дължимият данък се заплаща в същия срок.

о **Един път годишно: Декларация образец 6** „Данни за дължимите вноски и данък по чл. 42 ЗДДФЛ” по Наредба № Н-8 от 2005 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (Наредба № Н-8 от 29 декември 2005 г.). Тази декларация се подава един път годишно, до 30 април за предходната година

о **Ежемесечно: Декларация образец 1** „Данни за осигуреното лице” по Наредба № Н-8 от 29 декември 2005 г. Подава се ежемесечно, до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят данните.

о **Декларация образец 5** „Авансово внесени социални и здравноосигурителни вноски” по Наредба № Н-8 от 29 декември 2005 г. – подава се от тези самоосигуряващи се лица, които се осигуряват само за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт и за определени периоди са внесли авансово осигурителните си вноски. Подава се само за пълни календарни месеци с еднакъв месечен осигурителен доход. Декларацията се подава до 25-о число на месеца, следващ първия месец от периода, за който са внесени осигурителните вноски.

о **Три пъти годишно**, в сроковете за внасяне на дължимите данъци: **Декларация по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и по чл. 201, ал. 1 от ЗКПО за дължимите данъци.**

Декларацията се подава от земеделски стопани - еднолични търговци или самоосигуряващи се лица, които в качеството си на платци на доходи са задължени да удържат и внасят данъци по реда на ЗДДФЛ, както и от физически лица, които сами определят и внасят дължимия авансово данък за доходите от стопанската им дейност като земеделски стопани.

- Ако са юридически лица:

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

о **Един път годишно:** Годишна данъчна декларация за облагане с корпоративни данъци (по чл. 92 от ЗКПО) заедно с Годишен отчет за дейността. Подава се в срок до 31 март на следващата година. Дължимият данък се заплаща в същия срок.

о **Три пъти годишно**, в сроковете за внасяне на дължимите данъци: **Декларация по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и по чл. 201, ал. 1 от ЗКПО.** Декларацията се подава от земеделски стопани - юридически лица, които в качеството си на платци на доходи са задължени да удържат и внасят данъци по реда на ЗКПО.

Прилагане на Закона за данък върху добавената стойност по отношение доставките на зърнени и технически култури в сила от 1 януари 2014 г., т. нар. „обратно начисляване на ДДС“

От 01 януари 2014 г. се въведе нова схема на облагане с данък върху добавената стойност (ДДС) на доставките на стоките, посочени в част II на приложение № 2 от закона, т. нар. „механизъм на обратно начисляване“.

Срокът за прилагане на механизма на обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури е до 31 декември 2018 г. - в максимално допустимия времеви обхват съгласно разпоредбата на член 199а от ДДС Директивата.

Механизмът на обратно начисляване изисква при доставка на посочените в приложението стоки ДДС да е изискуем от получателя по доставката, когато той е регистрирано по закона лице, независимо дали доставчикът е данъчно задължено или данъчно незадължено по закона лице (чл. 82, ал. 5 от ЗДДС).

Кога се прилага Глава деветнадесета "а" от ЗДДС?

Механизмът на обратно начисляване на данъка се прилага за доставки на зърнени и технически култури с място на изпълнение на територията на страната, когато едновременно са изпълнени следните условия:

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

- стоките, предмет на доставката са изрично посочени в част II от приложение № 2 към Глава деветнадесета „а” от ЗДДС и се класират със съответния тарифен код от Комбинираната номенклатура, установена с Приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/ 87 на Съвета от 23.07.1987 г. относно тарифната и статистическата номенклатура и Общата митническа тарифа. В случаите, при които и след извършена обработка стоката се класира по тарифен код, посочен в част II от приложение № 2 от Комбинираната номенклатура, за целите на данъчното третиране на доставката по ЗДДС, остава без значение начина на разфасоване или опаковане на стоката.
- получателят по доставката е регистрирано по ЗДДС, независимо дали доставчикът е данъчно задължено или данъчно незадължено лице.

Има ли изключения от обхвата на Глава деветнадесета "а" от ЗДДС?

Глава деветнадесета "а" от ЗДДС не обхваща вътреобщностните доставки и придобивания, тристранни операции, вноса и доставките на стоки, изпращани или превозвани извън територията на Европейския съюз (износа).

При доставка на стоките или услугите по приложение № 2, когато получателят не е регистриран по ЗДДС, данъкът върху добавената стойност е изискуем от доставчика - регистрирано по ЗДДС лице. Доставчикът начислява данъка на основание чл. 86, ал. 1 от ЗДДС като издава данъчен документ (фактура/ известие), в който посочва данъка на отделен ред, отразява документа в дневника за продажбите за съответния данъчен период и включва размера на данъка при определяне на резултата за този данъчен период в справка-декларацията по чл. 125 за същия период.

Кога възниква данъчно събитие и изискуемост на данъка?

Данъчното събитие при доставки на стоките или услугите, посочени в приложение № 2 възниква съгласно общите правила на закона.

При доставки на стоките, посочени в част II на приложение № 2 от ЗДДС, данъкът става изискуем по реда на чл. 25, ал. 6 и 7 от закона (на датата на възникване на данъчното събитие, а в случаите на авансово плащане при плащането).

Как се начислява данъка?

Данъкът се начислява от получателя на основание чл. 163б от закона чрез издаване на протокол, както следва:

- Когато доставчикът е данъчно задължено лице (например: едноличен търговец, търговско дружество, земеделска кооперация, и т.н.) данъкът се начислява с протокол по чл. 117, ал. 2 от ЗДДС за всяка доставка поотделно. Протоколът се издава в 15-дневен срок от датата, на която данъкът по доставката е станал изискуем, а в случаите, когато е извършено цялостно или частично авансово плащане-- в 15-дневен срок от плащането. Издаденият протокол, с който получателят сам е начислил данъка, се отразява в дневника за продажбите за данъчния период, през който е издаден.
- Когато доставчикът не е данъчно задължено лице (напр. физическо лице, което не е едноличен търговец), данъкът се начислява от получателя чрез издаване на общ протокол за всички доставки, за които данъкът е станал изискуем през съответния данъчен период. Този протокол се издава на последния ден на този данъчен период и се отразява в дневника за продажбите в същия период. Следва да се има предвид, че протоколът трябва съдържа реквизитите, регламентирани в чл. 163б, ал. 2 от ЗДДС.

Право на данъчен кредит

Доставките по Глава деветнадесета "а" от ЗДДС са облагаеми по смисъла на ЗДДС, поради което за регистрираните по закона лица възниква право на приспадане на данъчен кредит за получените стоки или услуги, които се използват както за извършване на доставки на стоки по част II на приложение № 2 към Глава деветнадесета "а" от ЗДДС, така и на други облагаеми доставки.

Правото на приспадане на данъчен кредит възниква както за начисления данък от други регистрирани лица, така и за самоначисления данък по реда на чл. 163б от ЗДДС.

Получателят упражнява правото на приспадане на данъчен кредит чрез отразяване на протокола по чл. 163б от ЗДДС, с който е начислен данъка, в дневника за покупките. Правото на приспадане на данъчен кредит може да се

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

упражни за данъчния период, през който е възникнало или в един от следващите 12 данъчни периода.

Правото на приспадане на данъчен кредит възниква и се упражнява по общите правила на закона и при условие, че не са налице ограниченията по чл. 70 от ЗДДС. Следва да се има предвид, че когато получателят използва стоките, посочени в част II на приложение № 2 от ЗДДС, за изпълнение както на облагаеми доставки, така и на доставки, за които не е налице право на данъчен кредит, за получателят възниква право на частичен данъчен кредит на основание чл. 73 от закона.

Как се документират доставките?

Данъчно задължено лице, което извършва доставка на стоки, посочени в част II на приложение № 2 от ЗДДС, документира същите с издаване на фактура, в която като основание за неначисляване на данъка се посочва " чл. 163а, ал. 2 ЗДДС" или "обратно начисляване по чл. 163а, ал. 2 ЗДДС", или "обратно начисляване ", или друг равнозначен израз, от който да е видно, че доставката попада в този режим.

Какви са условията за ускорено възстановяване на данък?

При изпълнение на предвиденото условие земеделски производител за последните 12 месеца преди текущия месец да е извършил облагаеми доставки със ставка 20 на сто на произведените от него стоки по приложение № 2, част втора, на обща стойност повече от 50 на сто от общата стойност на всички извършени от него облагаеми доставки, ДДС се възстановява ускорено в рамките на 30 дни от подаване на справка-декларацията.

- Когато са налице посочените условия за ускорено възстановяване при възложена проверка данъкът се прихваща или възстановява в 30-дневен срок,
- а при възложена ревизия данъкът се прихваща или възстановява изцяло, или частично в 30-дневен срок от връчване на заповедта за ревизия в размер, представляващ разликата между декларирания данък за възстановяване и размера на данъците и задължителните осигурителни вноски, които обосновано се очаква да бъдат установени при ревизията.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Длъжни ли са земеделските стопани да регистрират продажбите си чрез фискален апарат?

Всяко лице е длъжно да регистрира и отчита извършваните от него продажби на стоки или услуги във или от търговски обект чрез издаване на фискална касова бележка от фискално устройство или касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност, освен когато плащането се извършва чрез внасяне на пари в наличност по платежна сметка, кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги.

Не е задължено да използва фискално устройство за отчитане на продажбите физическо лице, което отговаря едновременно на следните изисквания:

- не е търговец по смисъла на Търговския закон;
- извършва продажби на собствена и непреработена селскостопанска продукция;
- търговския обект не се намира на територията на лицензирана стокова борса, тържище или пазар на производители по смисъла на Закона за стоковите борси и тържища или не е закрито помещение, като магазин, склад или други подобни.

Необходимо е да се има предвид следното:

При продажбата на стоки- зърнени и технически култури, за които приложение намира механизмът за обратно начисляване на данъка и получателят е регистрирано по ЗДДС лице, продажбата следва да се регистрира в група "А" на фискалните устройства /стоки и услуги, продажбите на които са освободени от облагане с данък, за стоки и услуги, продажбите на които се облагат с 0 % ДДС, както и за продажби, за които не се начислява ДДС/.

При положение, че получателят по тези доставки не е регистрирано по ЗДДС лице, данъкът е изискуем от доставчикът по общия ред на закона. Тази доставка се регистрира от доставчика чрез фискално устройство по общия ред на Наредба Н-18, като доставката се отнася в данъчна група „Б”.

Ново!

Считано от 01.01.2018 г. регистриран земеделски производител, който извършва зареждане с течни горива на превозни средства, машини, съоръжения или друга техника, регистрирана по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, когато осъществява вътреобщностно придобиване на течни горива или получава течни горива, освободени за потребление по чл. 20, ал. 2, т. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове, предназначени за собствено потребление, се освобождава от задължението за предоставяне на обезпечение.

Обезпечение, предоставено от данъчно задължено лице, за което е отпаднало задължението за предоставяне на такова по чл. 176в, ал. 1, т. 3 и за което не е налице задължение за предоставяне на обезпечение на друго основание, се усвоява по реда за принудително изпълнение, предвиден в ДОПК, при наличие на неуредени задължения на лицето за ДДС, глоби или имуществени санкции във връзка с нарушения по закона.

В 30-дневен срок от постъпване на искане от данъчно задълженото лице компетентният орган по приходите освобождава обезпечението или остатъка от него след усвояването, когато в същия срок не е възложена ревизия.

*Повече информация за декларирането и плащането на данъци и осигурителни вноски може да се намери на сайта на НАП www.nap.bg.
Консултации може да получите и по телефона от Информационния център на НАП 0700 18 700, на цената на стандартен телефонен разговор.*